

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli den 23 Febr. 1884, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Riksdagens år 1883 församlade Revisorerers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1881.

(I. A.)

Stats-Utskottet, till hvars behandling ofvannämnda revisionsberättelse jemte de i anledning deraf från vederbörande embetsverk och myndigheter till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifna utlåtanden och förklaringsar blifvit hänvisad, får nu, efter tagen kännedom af dessa handlingar och inhemtande af de för ärendenas utredning i öfrigt erforderliga upplysningar, underställa Riksdagens pröfning de af Revisorerne gjorda framställningar, som ansetts från Utskottets sida påkalla yttrande; kommande Utskottet att härvid följa den ordning, som i revisionsberättelsen blifvit iakttagen.

De Kongl. Slotten.

§ 1.

(Revisionsberättelsen pag. 3—16. — Utlåtandet pag. 354—362.)

I afseende å de af Revisorerne gjorda framställningar rörande förvaltningen af de till de Kongl. slotten anslagna medel samt de öfver dessa framställningar afgifna förklaringsar får Stats-Utskottet meddela följande redogörelse.

Ang. de i räkenskaperna öfver anslagen till de Kongl. slotten upptagna skulder.

Ulriksdals Kongl. lustslott. Af räkenskaperna hade Revisorerne inhemtat, bland annat, att en å anslaget till Ulriksdals slott från år 1880 balanserad behållning af 2,009 kronor 5 öre blifvit omförd till Haga slotts räkenskaper; och funnes bland verifikationerna i afskrift bilagd en från Riksmarskalksemetet till Ståthållareemetet på Ulriksdals slott den 10 Mars 1881 aflåten skrifvelse af innehåll, att, i anledning af gjord framställning derom, att till beredande af åtminstone någon minskning i det belopp, som, efter hvad räkenskaperna utvisade, för året erfordrades till bestridande af sådana oundgängliga utgifter vid Haga slott, till hvilka årets inkomster icke lemnade någon tillgång, den vid Ulriksdal enligt dess räkenskap för år 1880 befintliga behållning af 2,009 kronor 5 öre måtte få till Haga slottskassa öfverflyttas och i dess räkenskap för år 1881 upptagas, denna framställning vid föredragning inför Hans Maj:t Konungen blifvit på det sätt bifallen, att ett den uppgifna behållningen vid Ulriksdal motsvarande belopp af 2,009 kronor 5 öre tills vidare finge af de till sistnämnda slottskassa influtna arrenden och hyror för slottet underlydande lägenheter för det uppgifna ändamålet användas och till Haga slottskassa öfverlemnas samt i dess räkenskap behörigen redovisas. I betraktande af önskvärdheten deraf, att tillfälliga behållningar å anslagen till de Kongl. slotten blifva för deras egentliga ändamål använda, hade Revisorerne velat fästa uppmärksamheten på detta ärende; desto hellre som åtgärden i föreliggande fall icke kunnat förekomma, att Haga slottskassa ändock måst i betydlig mån skuldsättas för utgifternas bestridande.

Riksmarskalksemetet, som häröfver afgifvit underdånigt utlåtande, har deruti åberopat infordradt yttrande från Ståthållareemetet på Ulriksdals slott, i hvilket yttrande hufvudsakligen anförts, att, då Ulriksdals kassa under förhållanden, som vid årets början varit kända, ansetts kunna undvara beloppet 2,009 kronor 5 öre, som utgjort behållning från år 1880, hinder icke syntts böra möta för beloppets öfverförande till Haga kassa, helst likartad åtgärd redan från äldre tider egt rum. Till bevis i detta afseende meddelade Ståthållareemetet, att genom nådigt bref till Riksmarskalksemetet den 27 Mars 1830 i fråga om användande af samma års statsanslag för Stockholms slott och de Kongl. lustslotten Kongl. Maj:t — efter inhemtande, att af anslaget vid Ulriksdal vore intill nämnda år besparade 1,540 riksdaler banko, som då räknades motsvarande 2,310 kronor — medgifvit, att så väl nämnda belopp som hvad af 1830 års anslag icke erfordrades för slottets underhåll finge vid Haga slott användas, och att äfven för framtiden de besparingar, som å anslaget för Ulriksdal kunde uppkomma, finge såsom bidrag för Haga

slotts underhåll anslås. Ytterligare hade Kongl. Maj:t genom nådigt bref, likaledes till Riksmarskalksemetet, af den 23 April 1836 rörande det årets statsanslag för de Kongl. slotten, täckts gilla då gjord hemställan, att ett belopp, i nu gällande mynt 3,874 kronor 50 öre, af anslaget för Ulriksdal finge påräknas till användande för Haga slott.

Haga lustslott och park. Under erinran att, på sätt af de vid berättelsen fogade tabellerna öfver de särskilda slottskassornas inkomster och utgifter framginge, inkomsterna i allmänhet icke svarat mot utgifterna, utan att tillskott måst göras, vanligen på det sätt, att Hofförvaltningen eller vederbörande redogörare förskjutit erforderliga medel samt sedermera erhållit godtgörelse i den mån tillgångarna det medgifvit, hafva Revisorerne meddelat, hurusom emellertid Haga slottskassas räkenskaper för revisionsåret gäfvit vid handen, att under året en afvikelse från ofvan antydda ordning att fylla tillfällig brist i inkomsterna egt rum, i det nemligen, sedan Ståthållareembetet å slottet anhållit om tillstånd att, för verkställande under år 1881 af oundgängligen erforderlig reparation och ombyggnad af en del af orangeribyggnaderna vid slottet, få till bestridande af härför uppkommande, till 6,137 kronor 50 öre beräknade kostnader, hvartill slottets inkomster icke lemnade någon tillgång, för slottskassans räkning upptaga ett lån af 6,000 kronor, att återbetalas inom 5 år, medelst afbetalning af en femtedel hvarje år, Kongl. Maj:t vid detta ärendes fördragning i Statsrådet af chefen för Finansdepartementet den 30 April 1881 funnit godt medgifva Ståthållareembetet rätt att för omförmälda ändamål upptaga ett lån af sex tusen kronor med skyldighet för Ståthållareembetet att med till slottskassan inflytande medel återbetala lånet inom fem år medelst afbetalning af en femtedel årligen; och hade mot Ståthållareembetets skriftliga förbindelse, deri ränta efter 6 procent utfästs och Kongl. Maj:ts ofvanberörda medgifvande åberopats, lånet erhållits hos Stockholms inteckningsgarantiaktiebolag. Den form, som sälunda iakttagits för betäckande af uppkommen brist i inkomsterna för ett åt den Kongl. familjen upplåtet slott, hade emellertid synts Revisorerne olämplig, och ansågo Revisorerne detta sätt att fylla ett bestämdt ordinarie anslag icke vara det rigtiga.

Ståthållareembetet på Haga slott, som häröfver afgifvit yttrande, har i detta af Riksmarskalksemetet i dess underdåniga utlåtande angående Revisorerne framställningar rörande de Kongl. lustslotten åberopade yttrande dels meddelat att ofvanberörda amorteringslån upptagits af den anledning, att slottets ordinarie inkomster, hvilka svarat emot utgifterna, så vidt anginge de vanliga för byggnaders underhåll, onera, aflöningar m. m., dock varit otillräckliga för oundgängliga och

vidt omfattande byggnadsföretag i förening med de relativt till inkosterna vida öfverstigande utgifterna för trädgårdens och parkens skötsel, dels såsom prejudikat i likartad fråga upplyst, att med Kongl. Maj:ts den 13 November 1868 gifna nådiga tillstånd, efter föredragning i Kongl. Finansdepartementet, upptagits ett amorteringslån på fyra år å sextusen kronor, som erhållits i Stockholms läns sparbank, för Ulriksdals slott till uppförande af en byggnad, hvartill slottets medel icke lemnade tillgång.

Aflöningen till ståthållarne vid de Kongl. lustslotten. Vid slutet af redogörelsen öfver de under första hufvudtiteln uppförda anslag hafva Revisorerne vidare meddelat, att vid 1809 och 1810 årens riksdag beslutit, att jemte det en viss summa anvisades till Kongl. Maj:ts hofhållning, »statsverket skulle upphöra att bestå aflöning för ståthållarna å de Kongl. lustslotten med deras sekreterare»; och hade detta beslut, enligt hvad nådiga brevet den 23 Augusti 1810 utvisade, vunnit Kongl. Maj:ts bifall. Då, så vidt Revisorerne kunnat inhemta, de sålunda fastställda grunderna för förvaltningen af de Kongl. lustslotten fortfarande vore gällande, samt räkenskaperna öfver Drottningholms och Svartsjö äfvensom Ulriksdals slottskassor utvisade, att under revisionsåret aflöning till ståthållare utgått af dessa slottskassors medel, hade Revisorerne velat derå fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Med anledning af Revisorerernes omförmälda framställning har Riksmarskalksemetet i underdånig skrifvelse anført, att Rikets Ständer den 1 December 1809, vid regleringen af riksstatens första hufvudtitel för den nästföljande tiden, väl hemstält, att aflöningarne till ståthållarne på Drottningholms och Gripsholms lustslott »med deras sekreterare» icke måtte uppföras å nämnda slotts stat, men att detta uppenbarligen haft afseende på det då existerande förhållande, att ståthållaren å Drottningholm tillagts hela den exekutiva makten öfver Färentuna härad, samt ståthållaren å Gripsholm samma makt öfver Mariefreds stad. Detta egna förhållande, som föranledt att dessa ståthållare undfått vardera en sekreterare (motsvarande landssekreterare), hade genom Kongl. Maj:ts bifall till Rikets Ständers hemställan härom upphört, hvarefter med 1811 års början Färentuna härad återlagts till Stockholms län, samt Mariefreds stad till Södermanlands län, då ock, bland annat, nämnda sekreterare-tjenster vid de begge slotten indragits. Under de mer än 70 år, som sedermera förflutit, och vid de många riksmöten, som derunder egt rum, hade flera gånger förändringar i afseende på så väl Kongl. Maj:ts hofhållningssumma som på statsanslagen till lustslotten med hvad dertill hörde försiggått. De under tiden varande ståthållarne å nämnda slott

hade af slottens inkomster åtnjutit vissa löneförmåner, men icke af de till slotten anvisade statsmedel, utan af andra inkomster, såsom tomtören, hyror, arrenden m. m., hvilka extra inkomster ofta öfverstigat beloppet af statsanslaget. Så vidt Riksmarskalksemetet kunnat af Hofexpeditionens arkiv inhemta, hade icke heller hittills anmärkning blifvit framställd emot detta aflöningsätt, helst då för hvarje slotts förvaltning måste finnas någon styresman, han måtte benämnas ståthållare eller något annat, hvilket åter, enligt 48 § Regeringsformen, vore Konungens ensak att bestämma.

Af Revisorernes redogörelse öfver anslagen till de Kongl. slotten har Utskottet vidare inhemtat, att skulder till större eller mindre belopp finnas upptagna i de utgående balanserna för de flesta af dessa anslags räkenskaper för revisionsåret. Sålunda utgöra de vid 1881 års slut bokförda skulderna i räkenskaperna

för anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de Kongl. hofven upplåtna byggnader	Kr.	45,092: 85,
» anslaget till brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. slottet och arfprinsens palats	»	3,502: 29,
» Drottningholms och Svartsjö Kongl. lustslott	»	69,367: 50,
» Ulriksdals Kongl. lustslott	»	790: 19,
» Haga lustslott och park	»	6,957: 66,
		eller tillsammans kr. 125,710: 49.

Utskottet, som saknat tillfälle till att vinna närmare kännedom om anledningen till omförmälda skuldsättning vid de Kongl. slotten, får i afseende å uppkomsten af skulden vid Drottningholms och Svartsjö slott hänvisa till den häröfver af 1871 års statsrevisorer meddelade redogörelse, dervid slutligen anförts, att ansvaret för skulden vid Drottningholm syntes Revisorerne tillhöra icke statsverket utan Kongl. Maj:ts hoffförvaltning, helst lustslotten, enligt ett af nämnda års revisorer åberopadt riksdagsbeslut af den 1 December 1809, af Kongl. Maj:t endast med nyttjanderätt innehades.

Af hvad ofvan blifvit anfördt framgår, att Revisorerne velat fästa Riksdagens uppmärksamhet å nedannämnda förhållanden, nemligen *dels* att en vid 1880 års slut befintlig behållning å Ulriksdals slott blifvit

från detta slotts kassa öfverflyttad till Haga slottskassa; *dels att* ett lån upptagits för fyllande af uppkommen brist å anslaget till Haga lustslott och park; *samt dels att* aflöning till ståthållare vid de Kongl. lustslotten — i strid mot Rikets Ständers vid 1809—1810 årens riksdag fattade, af Kongl. Maj:t gillade beslut angående dessa ståthållares aflöning — utgått af slottkassornas medel.

Ehuruväl Revisorernes ofvan omförmälda framställningar synts Utskottet ega befogenhet, har Utskottet emellertid funnit de af Revisorerne anförda omständigheter vara af jämförelsevis mindre vigt än vissa andra förhållanden i afseende å de Kongl. slottens förvaltning. Utskottet har nemligen ansett det vara i hög grad angeläget så väl att slottens underhåll icke försummas, som ock att ansvarigheten för den skuld, hvilken, enligt hvad ofvan är visadt, vid de Kongl. slotten förefinnes, icke må antagas tillkomma statsverket. Utskottet har derföre velat uttala den åsigt, att de Kongl. slotten böra vederbörligen underhållas med de för dem anvisade statsanslag utan att statsverket derigenom må drabbas af ytterligare utgifter, äfvensom att de kostnader, som utöfver anslagen nedläggas å dessa slott, och de skulder, som, af sådana kostnader föranledda, äro eller varda i slottens räkenskaper uppförda, böra betraktas såsom Hans Maj:t Konungens Hofförvaltnings angelägenhet, den der Riksdagen icke vidkommer; och har Utskottet på grund häraf velat hemställa,

att Riksdagen, med godkännande af den utaf Utskottet sålunda uttalade åsigt, må vid hvad i detta ärende förekommit låta bero.

Kongl. Utrikesdepartementet.

§ 2.

(Revisionsberättelsen pag. 29. — Utlåtandet pag. 363—365.)

Ang. redovisningen för konsulat-avgifts-uppbörden i London.

Enligt hvad Revisorerne omförmäلت hade i Utrikesdepartementets redogörelse för konsulskassan utförts såsom balanserad behållning till år 1882 en summa af 21,096 kronor 49 öre, hvilket belopp hufvudsakligen utgjorts af behållningar hos de förenade rikenas generalkonsuler å uppgifna platser. Men då i berörda balans icke upptagits den hos generalkonsulatet i London den 31 December 1881 innestående behållningen, hvilken, enligt en förenämnda redogörelse bifogad, särskild räkning,

uppgått i engelskt mynt till 725 pounds 3 shillings 2 pence, hade Revisorerne velat framhålla lämpligheten af, att äfven den hos omförmälda konsulat befintliga behållning måtte ingå i konsulskassans hufvudräkenskap, hvilken derförutan icke lemnade en fullständig redogörelse öfver kassans ställning.

Uti häröfver afgifven förklaring har chefen för Utrikesdepartementets kameralafdelning anført, att det, jemlikt de angående konsulatafgifternas redovisande, för generalkonsulerna utfärdade instruktionerna, ålåge dem att årligen insända tvenne, respektive den 30 Juni och den 31 December daterade halfårsredogörelser för konsulatafgiftsuppbörden under halfåret. Dessa redogörelser, som jemväl upptoge in- och utgående balanser, lades i departementets räkenskaper till grund för vederbörande generalkonsuls debet — utom hvad Londons generalkonsulat anginge. Anledningen härtill vore, att från detta generalkonsulat, hvars uppbörd och redovisning vore högst betydligt vidlyftigare än de andras, redogörelserna för senare halfåren inkommit — i synnerhet i början — så sent på det följande året, att med uppsättandet af koncepten till departementets räkenskaper icke kunnat uppskjutas till dess dessa redogörelser hunnit inkomma. Häraf hade följt, att generalkonsulns i London debet utslutande grundats på sådana hans skrivelser, hvaruti han

dels anhållit, jemte insändande af räkningar å utgifter i embetsärenden, om bemyndigande till dessa utgifters bestridande af under händer egande konsulatafgifter, hvilka han sålunda anmält till departementets disposition,

dels underrättat om att han, enligt erhållet bemyndigande, af dylika uppbördsmedel bestridt aflöningar inom distriktet,

och dels slutligen meddelat, att han, enligt föreskrift, för departementets räkning hos Herrar C. J. Hambro & Son insatt vissa belopp af influtna konsulatafgifter. En sådan uppbördsredogörelse, hvaruti generalkonsuln krediterats på grund dels af bemyndiganden från departementet och dels af insättningsbevis från C. J. Hambro & Son för samtliga, såsom influtna anmälda och till departementets disposition ställda konsulatafgifter, kunde naturligtvis icke uppvisa någon behållning; den vore en redogörelse endast för den del af konsulatafgiftsuppbörden, som blifvit använd och i hufvudredogörelsen för konsulskassan upptagen. Som härvid ingen anmärkning blifvit gjord af 11 års revisioner, hade fortsatts hitintills att på samma sätt redogöra för London-uppbörden; — följd-rigtigast vore dock att vid redovisningen för denna uppbörd följa samma system, som i afseende å de andra distrikten iakttoges; hvarför ock numera intet hinder mötte.

Efter hvad Utskottet inhemtat, har Hans Excellens Ministern för utrikes ärendena numera meddelat föreskrift om, att vid redovisningen af konsulatafgiftsuppbörden i London skall för 1883 års afgifter och framgent följas samma system, som vid de öfriga distrikten; hvadan Utskottet endast velat förhållandet för Riksdagen omförmåla.

§ 3.

(Revisionsberättelsen pag. 30. — Utlåtandet pag. 366—369.)

*Ang. bok-
inköpen för
Utrikes-
departementets
räkning.*

Af kabinettskassans räkenskaper hade Revisorerna inhemtat, att förutom de för prenumeration å tidningar och tidskrifter för departementets räkning upptagna kostnader, hvilka uppgått till 1,612 kronor 9 öre, äfvensom bokbinderikostnader till belopp af 370 kronor 35 öre, blifvit för inköp af böcker, kartor och författningar under revisionsåret utbetalde 989 kronor 27 öre. Enligt hvad de vid räkenskapen fogade bokhandelsräkningarna utvisade, vore emellertid åtskilliga af de inköpta böckerna af beskaffenhet, att deras behof för Utrikesdepartementet med skäl syntes kunna ifrågasättas, såsom till exempel: »Marcellus, Politiska silhuetter», »Sundén, Svensk Språklära», »Holmgren, Om färgblindhet», »Ahnfelt, Ur dagens krönika» m. fl. Och hade Revisorerna i anledning häraf velat uttala den åsigt, att inköpet för departementets räkning icke måtte sträckas utöfver de arbeten, som i något afseende kunde vara till gagn för departementets verksamhet.

I en till Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena stäld skrifvelse har Kabinettssekreteraren i Kongl. Utrikesdepartementet i anledning af Revisorernes omförmålda framställning afgifvit förklaring, till hvilken under pag. 366—369 i den tryckta revisionsberättelsen intagna förklaring Utskottet får hänvisa.

I enlighet med hvad Revisorerna meddelat, har Utskottet funnit inköpet af böcker för Utrikesdepartementets räkning hafva omfattat arbeten, hvilkas behof för departementets räkning synts kunna ifrågasättas; men då de sålunda föranledda utgifterna varit af jämförelsevis ringa betydelse och rättelse i det anmärkta förhållandet bort, sedan det blifvit antydt, kunna för framtiden emotses, skulle Utskottet dock icke hafva ansett sig böra föreslå Riksdagen någon särskild åtgärd på grund af Revisorernes förevarande framställning, derest icke den i anledning af densamma afgifna förklaringen varit af beskaffenhet att ådraga sig Utskottets särskilda uppmärksamhet. Den åsigt om sparsamhet med stats-

medel, som enligt Utskottets uppfattning legat till grund för Revisorernes berörda framställning, synes nemligen vid förklaringens afgifvande hafva vunnit så ringa afseende, att förklaranden, långt ifrån att i Revisorernes anmärkning söka en maning till att begränsa inköpen af böcker för departementets räkning, funnit sig böra göra antydning om bokinköpsens ytterligare utsträckning. Med anledning häraf och då Utskottet föreställer sig, att de olika departementen och embetsverken, hvilka ju ega tillfälle till utlåning af tryckalster från Kongl. Biblioteket, icke böra för sina boksamlingar anskaffa andra arbeten än dem, som ofta behöfva anlitas eller särskildt beröra deras förvaltningsgrenar, har Utskottet ansett sig böra hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela föreskrift derom, att inköpet af böcker för Utrikesdepartementets räkning icke må sträckas utöfver de arbeten, som kunna vara för departementets egentliga verksamhet behöfliga.

Kongl. Arméförvaltningen.

§ 4.

(Revisionsberättelsen pag. 47. — Utlåtandet pag. 373.)

Vid 1877 års riksdag hade beviljats *dels* ett extra anslag för år 1878 af 834,000 kronor för anskaffande af filtår, madrass- och putvar, handdukar och tvättställ vid befäls- och rekrytmöten, underbefälsskolan och de värnpligtiges öfningar, af hvilket anslag 210,000 kronor afsetts för stamtruppen, 583,000 kronor för de värnpligtiges öfningar samt 41,000 kronor för volontärskolan å Karlsborg; *dels ock* på ordinarie stat ett förslagsanslag å 88,000 kronor till underhåll af filtår m. m. vid mötesplatserna; hvilket senare anslag, under något förändrad benämning, fortfarande utginge med ett till 50,000 kronor nedsatt belopp; och hade genom Kongl. brefvet den 1 Juni 1877 Arméförvaltningen anbefalts att anskaffa ifrågavarande persedlar; dock med förbehåll, beträffande beväringsskapsmanskapets behof, att ofvannämnda förnödenheter endast skulle anskaffas i den mån, baracker för detta manskap vore eller blefve uppförda. Enligt hvad Revisorerne vidare meddela, hade de sängkläder med flere persedlar, som inköpts, till begagnande utlemnats till ett antal, som motsvarat antalet liggplatser i de befintliga barackbyggnaderna, och ut-

*Ang. vissa
persedlars ut-
lemnande till
det manskap,
som förlägges
i tält.*

tryckligt förbud hade utfärdats mot persedlarnes användande i tältläger. Häraf hade blifvit en följd, att, då t. ex. rekryterne under vapenöfningarne förflyttats ur barackerna i tältläger, så hade de måst afstå från nödvändighetsartiklar, sådana som handdukar, med flere persedlar, hvarpå de under största delen af mötestiden egt tillgång; och då de vanligen icke vore förberedda på denna mistning, hade de i allmänhet icke medfört effekter hemifrån för att dermed ersätta de indragna persedlarne. För bevaringsmanskapet stälde sig förhållandet så, att, då detta manskap under andra årets vapenöfning, till följd af bristande utrymme i barackerna, vid en del regementen förlagts i tältläger jemte den del af stamtruppen, på hvilken manskapet enligt gällande föreskrifter skall indelas, så hade ingen till vidare nyttjande fått mottaga någon af ofvannämnda persedlar, som under första årets vapenöfningar fått åtnjutas. För att så mycket som möjligt förekomma orättvisa, plägade i allmänhet den del af andra klassens bevaringsmanskap, som skulle förläggas i tältläger, årligen ombytas på det sätt, att, om manskapet från en socken ena året fått ligga i baracker, så hade samma sockens bevaringsunglingar af andra klassen under det följande året förlagts i tältläger. Denna anordning vore emellertid i allmänhet ingalunda bekant för de exercisskyldige, hvadan de instälde sig å mötesplatsen alldeles oförberedde på den olikhet i förmåner, som väntade dem, mot hvad deras sockenkamrater förut erhållit; och vore anordningen derföre egnad att framkalla missbelåtenhet och medförde ej oväsentliga olägenheter vid anskaffningen af ifrågavarande nödvändighetspersedlar, som oftast måste mot dryg betalning hyras af den närboende befolkningen. Häraf framginge att, i följd af de föreskrifter, som gälla för användandet af ofvannämnda anslag, en del af landets bevaringsmanskap ej komme i åtnjutande af de förmåner, som med dessa medel skulle kunna beredas nämnda manskap. I betraktande af de olägenheter, som uppstode af att ifrågavarande nödvändighetsartiklar icke finge användas i tältläger, samt med hänsyn dertill att, enligt hvad Revisorerna inhemtat, så stora behållningar förefunnes å anslaget till underhåll af sängkläder m. m. vid mötesplatserna, att utan svårighet och uppoffrande af det med anslaget närmast åsyftade ändamål, eller underhåll af de för barackerna afsedda persedlarne, nyanskaffning skulle kunna ske af erforderlig mängd faltar, madrass- och putvar samt handdukar för att dermed tillgodose äfven det i tältläger förlagda manskapets behof, hade Revisorerna velat förhållandet omförmåla.

Kongl. Arméförvaltningens Intendentsdepartement, som häröfver afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, har deri anført, att då, på sätt

Revisorerna äfven uppgifvit, Arméförvaltningen, enligt det åberopade nådiga brefvet den 1 Juni 1877, icke egt rättighet utlemna sängklädespersedlar och handdukar till annat manskap än det, som varit i baracker förlagdt, så hade det i revisionsberättelsen omförmälda förhållandet häraf blifvit en naturlig följd. I departementets tanke borde icke heller framgent till begagnande i tält utan bottnar utlemnas de egentliga sängklädespersedlarne, såsom madrass- och putvar, enär dessa persedlar under sådana förhållanden lätteligen kunde taga skada, hvaremot filter och handdukar icke i någon synnerlig mån syntes lida deraf, att de begagnades i tält. Med afseende härå, och enär det å riksstatens 4:de hufvudtitel uppförda förslagsanslaget å 50,000 kronor till underhåll af sängkläder m. m. på mötesplatserna hittills årligen lemnat öfverskott, som dock i anseende till anslagets natur ingått till statsverket, hade departementet ansett sig böra härom hos Kongl. Maj:t göra underdånig anmälan, för den händelse Kongl. Maj:t skulle, på grund af Revisorernes förevarande framställning, tackas lemna departementet bemyndigande att, i den mån ifrågavarande anslag dertill lemnade tillgång, uppköpa och utlemna filter samt handdukar äfven till manskap, som förlägges i tält.

Utskottet, som icke ansett sig böra ingå i bedömandet, huruvida samtliga de af Revisorerna omförmälda persedlar lämpligen böra anskaffas till utlemnande åt jemväl den del af beväringmanskapet, som är förlagd i tält utan bottnar, har dock af Arméförvaltningens anförda utlåtande funnit sig kunna antaga, att sådant manskap utan allt för stora kostnader bör kunna förses åtminstone med filter och handdukar. På grund häraf och under erinran om Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda, på Riksdagens pröfning ännu beroende förslag att anslaget till underhåll af sängkläder m. m. vid mötesplatserna måtte till bestridande af kostnaderna ej mindre för underhållet af samtliga byggnader jemte förekommande nybyggnader å mötesplatserna för indelta armén, Vermlands fältjägarcorps' och beväringmanskapets behof, än äfven för underhållet af sängkläder m. m. på mötesplatserna förhöjas från 50,000 kronor till 165,000 kronor och under benämning »byggnader och sängkläder m. m. på mötesplatserna», såsom reservationsanslag i riksstaten uppföras, får Utskottet hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes bemyndiga Arméförvaltningen att, i den mån omförmälda anslag, sådant det varder af Riksdagen bestämdt, dertill lemnar tillgång, uppköpa och utlemna filter samt handdukar äfven till det manskap, som förlägges i tält.

Kongl. Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader.

§ 5.

(Revisionsberättelsen pag. 103. — Utlåtandet pag. 399.)

*Ang. i rese-
räkningar
upptagna kost-
nader för
skrif-
materialier
m. m.*

Af Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens räkenskaper för revisionsåret hade Revisorerna inhemtat att åtskillige distriktchefer och adjutanter i räkningar öfver resekostnader för verkställda besigtningar å allmänna arbeten upptagit och qvitterat kostnader för skrifmaterialer m. m.; men då ersättning för dylika kostnader icke funnes medgifven i gällande rese-reglemente och ej heller omförmäldes i Kongl. Maj:ts skrifvelse till bemälda styrelse den 29 Mars 1878 angående ersättning till styrelsens tjänstemän för tjänsteresor, hade Revisorerna ansett sådan ersättning icke rätteligen hafva bort utgå.

I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande har Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förklarat, att styrelsen alltid ansett det billigt, att vederbörande distrikttjänstemän skulle åtnjuta särskild ersättning för hafda utgifter i och för tjänsten, hvaribland äfven för skrifmaterialier m. m.; och hade Kongl. Maj:t årligen af anslaget till undersökningar och expenser för allmänna arbeten täckts anvisa ett visst belopp till bestridande af »expenser vid Styrelsens expedition och i distrikten». Att i några reseräkningar upptagits ersättning för skrifmaterialier m. m., hade endast skett undantagsvis, emedan räkningarne afgifvits antingen vid slutet af det löpande eller i början af det derpå följande året, och således i samma räkningar kunnat beqvämligen upptagas de obetydliga expenserna för det ena eller andra året.

Då Utskottet föreställer sig att, sedan uppmärksamheten sålunda blifvit fäst på ifrågavarande förhållande, rättelse deruti är att för framtiden emotse, anser Utskottet sig böra hemställa, att Riksdagen vid den afgifna förklaringen må låta
bero.

§ 6.

(Revisionsberättelsen pag. 103. — Utlåtandet pag. 400—403.)

*Ang. beräk-
ningen af er-
sättning till
tjänstemän för
undersökning
af allmänna
vägar.*

Enligt hvad räkenskaperna utvisade, hade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kopparbergs län utanordnat ersättning till Chefen för mellersta väg- och vattenbyggnadsdistriktet G. Nerman för undersökning af vägar inom länet efter 500 kronor pr mil af den undersökta vägsträckan. Enligt beräkning af visst belopp pr mil hade bemälda Konungens Be-

fallningshafvande likaledes godtgjort Distriktsadjutanten G. Morsing för verkställda vägundersökningsförrättningar. Ett dylikt utgifvande af ersättning åt embets- och tjänstemän för förrättningar, till hvilkas verkställande de beordras, hade Revisorerne icke ansett vara med författningarne öfverensstämmande. Jemlikt Kongl. brefvet den 29 Mars 1878 syntes ersättning i förevarande fall hafva bort utgå enligt gällande rese-reglemente och berörda Kongl. bref; och då icke desto mindre, enligt hvad räkenskapen bifogade verifikationer utvisade, angifna sätt för ersättningens beräkning blifvit icke blott, hvad den af Nerman verkställda undersökningen beträffar, redan då uppdrag dertill honom lemnades, af Konungens Befallningshafvande bestämdt, utan äfven af Morsing åberopadt såsom vid föregående dylika undersökningar förekommande, hade Revisorerne funnit sig föranlätne att omförmälda förfarande anmärka.

Under anmälan att utbetalningen till Chefen för mellersta väg- och vattenbyggnadsdistriktet G. Nerman för undersökning af vägar inom länet efter 500 kronor pr mil af den undersökta vägsträckan grundade sig på ett under den tid, då styrelsen öfver länet varit anförtrordt åt framlidne Landshöfdingen m. m. S. de Maré meddeladt beslut, har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kopparbergs län uti afgifvet underdånigt utlåtande, i fråga om utbetalningen till Distriktsadjutanten G. Morsing, anført att, ehuru berörda utbetalning icke grundade sig på något med honom före eller i sammanhang med utfärdandet af undersökningsförordnandet träffadt aftal om ersättning efter visst belopp pr mil af den undersökta vägsträckan, länsstyrelsen likväl så mycket mindre ansett sig förhindrad att godkänna nyssnämnda beräkningssätt uti den af Morsing afgifna ersättningsräkning, som den godtgörelse, Morsing i samma räkning tillgodofört sig, icke blott icke syntes länsstyrelsen vara öfverdrifven, utan jemväl öfverensstämmande med det sätt för ersättningens beräkning, hvilket vid flera föregående dylika undersökningar icke blott inom detta, utan äfven, efter hvad länsstyrelsen hade sig bekant, inom åtskilliga andra län, såsom exempelvis Södermanlands och Vermlands län, varit tilllämpadt och icke veterligen föranledt någon anmärkning vare sig hos Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller hos Kammarrätten — ett förhållande, som, hvad utbetalningen till Morsing anginge, antagligen förklarades deraf, att äfven nyssnämnda myndigheter funnit ersättningen icke öfverskrida hvad Morsing egt att utbekomma, i händelse denna blifvit beräknad i öfverensstämmelse med de af Revisorerne åberopade författningar. Fördelarne af det beräkningssätt, som nu, så vidt länsstyrelsen hade sig bekant, för första gången blifvit föremål för anmärkning, syntes vara uppenbara, då derigenom dels ofta kunde åstadkommas

besparing i undersökningskostnaden i synnerhet vid svåra terrängförhållanden, dels ock länsstyrelsen sattes i tillfälle att beräkna, huruvida disponibla medel vore tillräckliga att betäcka kostnaden för redan beslutade vägundersökningar, och jemväl medgifva utfärdande af förordnanden för nya undersökningar. Länsstyrelsen tror sig ock veta, att Kongl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ansett det anmärkta beräkningssättet till sin princip så riktigt, att Kongl. styrelsen uti officiellt afgifvet underdånigt förslag till taxebestämmelser för ingenjörsförrättningar förordnat tillämpning af samma beräkningssätt. Med ytterligare skrifvelse i ämnet har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfverlemnadt infordradt yttrande från Distriktsadjutanten Morsing, af hvilket yttrande hufvudsakligen framgått, att det af Revisorerna anmärkta förfaringsättet vid beräkning af ersättning för undersökningar i och för förbättring af allmänna vägar iakttagits under en lång följd af år och äfven egt rum vid dylika förrättningar inom Vestmanlands län.

Enligt hvad Utskottet inhemtadt, har Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, på nådig befallning, den 23 Februari 1883 till Kongl. Maj:t aflemnadt förslag till bestämmelser angående godtgörelse till de under Styrelsen lydande tjänstemännen för sådana förrättningar, som de af Revisorerna omförmälda; och har Styrelsen sedermera, på förnyad nådig befallning, den 21 Maj 1883 afgifvit underdånigt utlåtande i fråga om förhållandet emellan de af Styrelsen föreslagna ersättningar för särskilda slag af förrättningar och den hittills utgående godtgörelse för enahanda förrättningar. Detta ärende är emellertid på Kongl. Maj:ts pröfning beroende. På grund häraf och då de af Revisorerna i förevarande hänseende uttalade åsikter utan tvifvel torde komma att vid ärendets afgörande tagas i öfvervägande, har Utskottet ansett sig böra hemställa, att Riksdagen må vid hvad sålunda i ärendet förekommit för närvarande låta bero.

Statens Jernvägstrafik.

§ 7.

(Revisionsberättelsen pag. 120. — Utlåtandet pag. 408.)

Ang. tullafgift för de varor och effekter, hvilka för statens jernvägars räkning införas från utlandet.

Sedan Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 22 Augusti 1855 förordnat, att de för statens jernvägsbyggnader erforderliga materialier, instrumentalier och andra effekter, som från utlandet komme att för nämnda byggnaders räkning införskrifvas, finge tullfritt i riket införas, men fråga i ett särskildt fall uppstått, huruvida detta medgifvande vore

fortfarande tillämpligt äfven för den del af samma slags effekter, som konsumerades och därför fortfarande behöfde anskaffas för de färdiga stambanorna och materielens underhåll samt trafikens drift, hade, enligt hvad Revisorerna omförmåla, Kongl. Maj:t den 13 Februari 1863, i anledning af underdånig framställning från dåvarande chefen för statens jernvägsbyggnader, förklarar att, i öfverensstämmelse med hvad redan genom Kongl. brefvet den 22 Augusti 1855 blifvit medgifvet, någon tull för de till statens jernvägsbyggnader behöfliga materialier, instrument och andra effekter, som från utrikes ort inkomme, tills vidare icke skulle erläggas.

Om äfven den minskning i inkomster för tullverket, som genom den sålunda medgifna tullfriheten föranledes, ej kunde vara af så synnerligt stor betydelse, innebure dock den samma, efter Revisorernes förmenande, ett frångående från den på senare tider omfattade åsigten, att hvarje inkomstbringande statsinstitutions inkomster borde, så vidt möjligt vore, oafkortade till den samma ingå, en åsigt, som noga iakttagits vid ordnandet af postverkets inkomster af tjensteförsändelser. Men oafsedt denna omständighet hade Revisorerna velat framhålla att, för så vidt Revisorerna inhemtat, flera väsentliga olägenheter varit en följd af ifrågasvarande tullfrihet. Sålunda hade vid uppgörande af kontrakt om leverering för jernvägstrafikens behof af utrikes tillverkade förbrukningsartiklar, angående hvilkas pris öfverenskommelse förut varit träffad, olika meningar emellan Trafikstyrelsen och leverantören uppstått om huruvida i det öfverenskomna priset varit inberäknad den på dylika artiklar enligt tulltaxan belöpande tullavgift eller icke; och då, enligt hvad ofta egt rum, reparationer af enskilda jernvägars materiel utförts vid statens reparationsverkstäder, hade vidlyftiga uträkningar måst göras för beräkning af den tull, som af de enskilda jernvägarne skolat erläggas för de vid reparationerna använda, af staten tullfritt importerade effekter och förbrukningsartiklar. Med afseende härå hade Revisorerna velat uttala den åsigt, att för samtliga de artiklar, som för statens jernvägars behof intoges, borde erläggas tullavgifter i enlighet med gällande tulltaxan, helst Revisorerna ansåge det vara med god ordning öfverensstämmande, att i allmänhet dylika undantag från berörda taxa, så vidt möjligt vore, undvekes.

Beträffande Revisorernes omförmålda framställning har Styrelsen för statens jernvägstrafik, ehuru åtskilligt kunde vara att erinra vid hvad Revisorerna i sin motivering anført om principen för statsinkomsternas vederbörliga fördelning på olika statsinstitutioner och denna principens tillämpning i afseende på statens jernvägstrafik samt om de olägenheter,

som ansåges vara förknippade med banornas nuvarande undantagsställning, endast anført, att erläggandet af tull väl komme att förorsaka en höjning af statens jernvägstrafiks utgifter med några tusental kronor, men icke till den grad inverkade på statsbanornas hushållning, att någon gensaga mot upphörandet af tullfriheten kunde med skäl från styrelsens sida göras.

Utskottet, som delar Revisorernes åsigt derom att undantag från gällande tulltaxa böra, så vidt möjligt är, undvikas, får med afseende härå och då, enligt hvad trafikstyrelsen meddelat, någon giltig anledning till ifrågavarande tullfrihets bibehållande icke förefinnes, hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes förordna att den genom Kongl. brefven den 22 Augusti 1855 och den 13 Februari 1863 särskildt medgifna tullfrihet för de varor och effekter, som för statens jernvägars behof från utlandet införas, må för framtiden upphöra.

Kongl. Teatrarne.

§ 8.

(Revisionsberättelsen pag. 180. — Utlåtandet pag. 415.)

Ang. verifikation-
kationer till
utgifterna för
teaterpersonalens
aflöning.

Med förmålan att vid räkenskapen för de Kongl. teatrarne vore fogad afskrift af en utaf Kongl. Maj:t för teatrarne faststald stat för spelåret 1880—1881, i hvilken stat vore upptagna lönebeloppen för de vid teatrarne anstälde tjänstemän, men att den öfriga personalens aflöning vore inbegripen i särskilda, för de olika teaterafdelningarne upptagna slutsummor, hade 1882 års Revisorer anmärkt, att för granskning af utgifterna till denna senare personals aflöning räkenskapen bort vara åtföljd af bestyrkta transsumt af kontrakt och direktionsbeslut, innefattande bestämmelser härutinnan, hvilket dock icke vore förhållandet, oaktadt Kammarrätten för flera år tillbaka anmodat direktionen förständig redogöraren att vidtaga rättelse i detta hänseende. I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande hade teaterdirektionen förklarat, att direktionen ansett sig hvarken kunna förständig redogöraren att taga afskrift af ett antal af flere hundra kontrakt, hvilka icke ens alla vore efter formulär upprättade utan af vidt skildt innehåll sins emellan, eller bekosta särskild personal vid kansliet för verkställande af ett arbete,

som direktionen för sin del funnit så mycket mindre erforderligt, som de till Kammarrätten ingående, månatligen uppgjorda aflöningslistor, de der vore försedda med direktionens bestyrkande rörande deras öfverensstämmande med kontrakten, innehölle detaljerade uppgifter i afseende å de lönebelopp, som tillkommit hvar och en af de vid de Kongl. teatrarne anställda personer. Då denna fråga förekom vid nästlidna års riksdag, hade Stats-Utskottet i utlåtande N:o 15 yttrat, att Utskottet visserligen förestälde sig, att det af Revisorerna föreslagna fullständigandet af verifikationerna till förevarande räkenskaper både vore nödvändigt för räkenskapernas noggranna granskning och skulle kunna åstadkommas med mindre omgång än teaterdirektionen förutsatte; men då antagas kunde, att den outredda frågan om teaterförvaltningens ordnande framdeles under samma riksdag komme att vinna sin lösning, hemstälde Utskottet, att Riksdagen måtte vid hvad i ärendet förekommit låta bero; och beslöt Riksdagen i öfverensstämmelse med Utskottets öfverförädda hemställan. Vid granskningen af 1881 års räkenskaper hade Revisorerna funnit, att förut anmärkta ofullständighet i afseende å verifierandet af teaterpersonalens aflöning jemväl för detta år förefunnes; och enär ovisst vore, huru vida icke båda eller endera af de Kongl. teatrarne komma att för längre eller kortare tid fortfarande såsom statsinstitution förvaltas, hade Revisorerna för sådan händelse ansett rättelse i förenämnda afseende vara att önska. I anledning häraf, och då Revisorerna, hvilka erhållit tillgång till en stor del af de med teaterpersonalen uppgjorda kontrakt och funnit dessa med ytterst få undantag upprättade å tryckta formulär, i allt fall dela den af Stats-Utskottet uttalade åsigt derom, att den ifrågasatta åtgärden bör kunna utan synnerlig omgång åvägabringas, hade Revisorerna velat å nyo framställa den af så väl Kammarrätten som af 1882 års Revisorer gjorda erinran derom, att vid teatrarne räkenskaper borde fogas transsumt af kontrakt och direktionsbeslut, innefattande bestämmelserna angående aflöningen åt den del af teaterpersonalen, hvilkens löneförmåner icke utginge efter förut fastställd stat.

I afgifvet underdånigt utlåtande har direktionen öfver de Kongl. teatrarne anfört att direktionen icke funne verifierandet af teaterpersonalens aflöning vara ofullständigt därför, att kontrakten eller utdrag derur icke vore räkenskapen bilagda, ty samtliga aflöningslistor vore försedda med direktionens utbetalningsordres, hvilket måste anses innebära, att alla de å listorna upptagna aflöningsbeloppen öfverensstämde med hvad kontrakten innehölle, hvilket icke ens i ringaste mån kunde anses mera bestyrkt eller säkrare verifieradt genom utdrag af de lika-

ledes af direktionen underskrifna kontrakten, då betydelsen af direktionsens underskrift ju vore enahanda i båda hänseendena. Vid sådant förhållande, och då dels fullständiga afskrifter af dels utdrag ur inalles öfver trehundra kontrakt icke kunde verkställas med för kansliet tillgängliga, förut fullt sysselsatta ordinarie arbetskrafter, utan särskilda sådana i så fall måste användas för en kostnad, som icke kunde beräknas lägre än minst ett hundra kronor, ansåge direktionen sig icke kunna, i strid med Kongl. Maj:ts i skrifvelsen af den 29 sistlidne Juni direktionen meddelade nådiga befallning att iakttaga all den sparsamhet i förvaltningen, som af omständigheterna medgäfves, på eget ansvar och utan Kongl. Maj:ts särskilda nådiga befallning ådraga teateranslaget en utgift, som direktionen enligt sin ofvan framhållna åsigt icke kunde annat än finna öfverflödig.

Af hvad sålunda blifvit anfördt framgår, att så väl Kammarrätten för flera år tillbaka som Riksdagens revisorer vid de två senaste revisionsförrättningarne gjort framställningar om att vid de Kongl. teatrarne räkenskaper borde till ledning vid granskning af utgifterna fogas transsumt af sådana kontrakt och direktionsbeslut, som utvisa löneförmånerna för den del af teaterpersonalen, hvilkens löner icke finnas upptagna i den räkenskapen bilagda aflöningsstaten, men att, oaktadt dessa förnyade framställningar, teaterdirektionen icke funnit sig böra tillmötesgå den uttalade önskan om räkenskapernas fullständigande med ifrågasvarande handlingar. På grund häraf och då direktionens uttalande derom att den till 100 kronor beräknade utgiften för den äskade åtgärdens vidtagande icke vore förenlig med den direktionen gifna befallning att iakttaga all möjlig sparsamhet icke torde förtjena afseende, får Utskottet hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes anbefalla direktionen öfver de Kongl. teatrarne att låta vid teatrarne räkenskaper foga transsumt af kontrakt och direktionsbeslut, innefattande bestämmelserna angående aflöningar åt den del af teaterpersonalen, hvilkens löneförmåner icke utgå efter förut faststald stat.

Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien.

§ 9.

(Revisionsberättelsen pag. 256—260. — Utlåtandet pag. 430—442.)

Jemte anmälan om åtskilliga förhållanden i afseende å Vitterhets-,^{Ang. utfärdan-} Historie- och Antiquitetsakademiens förvaltning, hvilka antecknats vid ^{det af nya} en mera allmän öfversigt af akademiens räkenskaper, hafva Revisorerna framställt flera erinringar, hvartill en mera speciell granskning af räkenskaperna befunnits gifva anledning; och hafva Revisorerna af de anförda omständigheterna funnit stöd för den åsigt, att en revision af akademiens statuter vore önskvärd särskildt i syfte att erhålla noggranna och detaljerade föreskrifter angående riksantiquariens och akademiens öfriga tjänstemäns verksamhet och befogenhet. Ännu ett skäl för en sådan revision hade Revisorerna funnit deri, att, enligt hvad känt vore, akademien under nästlidna år antingen redan utbekommit eller åtminstone snart finge lyfta en betydande donation, efter aflidne Tullförvaltaren Carl Wilhelm Berger, uppgående till omkring 300,000 kronor, gifna utan särskilda villkor och förbehåll. Förvaltningen af sådana gåfvomedel syntes väl vara en akademiens enskilda angelägenhet, men, under erkännande häraf, torde det dock få anses tillkomma staten att föreskrifva vissa former för akademiens verksamhet, i syfte att åvägabringa en för akademien såsom statsinstitution så gagnelig förvaltning som möjligt, hvarigenom akademien måtte komma i tillfälle att utan statsverkets betungande bekosta en del sådana anordningar och åtgärder, för hvilka eljest statsmedel skulle tagas i anspråk. Att staten, såsom egare till de betydande, under akademiens vård ställda samlingarne, egde befogenhet att härutinnan meddela föreskrifter, kunde enligt Revisorernes åsigt icke betviflas; och ansågo Revisorerna de af dem anförda förhållandena utvisa att vid denna institution omständigheter icke saknades, som påkallade frågans snara lösning.

Uti afgifvet utlåtande öfver Revisorernes framställningar beträffande Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien har akademien, efter upptagande till besvarande af hvar och en af Revisorernes anmärkningspunkter, anmält, att akademien vore betänkt på att till Kongl. Maj:t inkomma med en underdånig framställning om de ändringar i hennes statuter, som af en snart hundraårig verksamhet funnes påkallad.

Ehuruväl Utskottet funnit åtskilliga af Revisorernes anmärkningar mot akademiens förvaltning hafva blifvit i omförmälda underdåniga utlåtande nöjaktigt förklarade, synes dock samma utlåtande gifva ett ytterligare stöd för Revisorernes åsigt om önskvärdheten af att akademiens den 20 Mars 1786 utfärdade statuter revideras; och då sådan revision samt det i sammanhang dermed stående utfärdandet af nya stadgar för ifrågavarande institution enligt Revisorernes af Utskottet delade åsigt torde böra snarast möjligt vidtagas, har Utskottet ansett sig böra hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien föreskrift om att till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till sådana nya statuter för akademien, som må finnas af behovet påkallade och tjenlige att ytterligare fränja akademiens verksamhet och ändamål.

§ 10.

(Revisionsberättelsen pag. 328—334. — Utlåtandet pag. 454—460.)

*Ang. stats-
verkets ut-
gifter för
s. k. expenser.*

Med anledning deraf att vid nästlidna års riksdag under öfverläggningen angående ett af Kongl. Maj:t framställt förslag om förhöjning af det å sjetta hufvudtiteln uppförda anslaget till skrifmaterialier, expenser, ved, m. m., inom Riksdagen uttalats önskan om, att en utredning angående expensmedlen måtte af statsrevisorerna verkställas, hafva Revisorerna meddelat yttrande i ämnet och dervid, under hänvisande till de anmärkningar rörande expensmedlens användning, som under de särskilda anslagsrubrikerna i revisionsberättelsen intagits, framställt förslag till åtgärder, hvilka Revisorerna, på grund af den utredning af frågan, som inom revisionen kunnat åstadkommas, ansett böra bidraga till besparingar i statsverkets utgifter för s. k. expenser; och har Statskontoret, som blifvit anbefaldt att öfver Revisorernes berörda framställning meddela yttrande, deröfver afgifvit ett revisionsberättelsen bilagdt underdånigt utlåtande. Då emellertid så väl Herr *Mankell* (i motion N:o 6) inom Första Kammaren som Herr *P. Pelrsson* i Törneryd (i motion N:o 70) inom Andra Kammaren väckt förslag i enahanda syfte som det af Revisorerna afsedda, har Utskottet ansett sig

böra i särskildt utlåtande meddela det yttrande, hvartill samtliga förevarande framställningar i detta ärende må befinnas föranleda; hvilket Utskottet alltså nu endast skolat för Riksdagen anmäla.

§ 11.

(Revisionsberättelsen pag. 347—379.)

Enligt hvad Revisorerna i slutet af revisionsberättelsen omförmåla, Ang. berättel-
sers och räkens-
skapssammans-
drags insänd-
ande till
Revisorerna. hade af 1871 års statsrevisorer gjorts erinran derom att, ehuru, jemlikt Kongl. cirkulärbrefven den 14 Augusti 1841 och den 13 Maj 1859, vid början af hvarje revision af statsverket till Revisorerna skulle öfverlemnas de vid föregången lämplig tid så väl från Statskontoret som alla öfriga förvaltande verk till Kongl. Maj:t ingifna underdåniga berättelser om tillståndet och styrelsen af de under deras förvaltning stående delar af statsverket de år, för hvilka avslutade räkenskaper vid samma revision företeddes, dylika redogörelser från en del myndigheter likväl icke blifvit till Revisorerna insända. I anledning deraf hade Kongl. Maj:t genom nådigt beslut den 1 December 1871 öfverlemnadt åt cheferne för de särskilda statsdepartementen att, hvardera för sitt departement, der någon under departementet lydande embetsmyndighet eller inrättningsstyrelse, som borde berättelse af omförmålda beskaffenhet årligen afgifva, funnes hafva sin skyldighet härutinnan åsidosatt, meddela vederbörande den erinran, som ansåges af omständigheterna påkallad. I den år 1872 af Revisorerna afgifna berättelsen hade anmålts, att, oaktadt berörda föreskrift, dylika berättelser saknats från 29 uppräknade verk och inrättningar. För så vidt af de vid 1872 års revisionsberättelse fogade utlåtanden från vederbörande verk och inrättningar öfver Revisorernas samtliga då gjorda framställningar kunde inhemtas, hade i anledning af samma års Revisorers förenämnda anmälan yttranden inkommit från allenast 13 af de uppräknade myndigheterna. Af dessa förklarade tre, att de icke ansåge sig skyldiga att afgifva berättelser af ifrågavarande beskaffenhet, tre att de skulle för framtiden ställa sig föreskrifterna i ofvannämnda cirkulärbref till efterrättelse, och de öfriga, att de afvaktade närmare föreskrifter från Kongl. Maj:t i ämnet. Några vidare åtgöranden i detta ärende syntes emellertid icke af 1872 års Revisorers berörda framställning hafva föranledts.

Sedan härefter, med anledning af hemställan, som gjort af 1874 års Revisorer, Riksdagen i underdånig skrifvelse den 21 Maj 1875 anhållit, att Kongl. Maj:t måtte anbefalla vederbörande verk och inrättningar att vid de berättelser, som af dem för statsrevisionen afgåfves, foga räkenskapssammandrag, affattade i samma form, som i berättelsen angående näst föregående statsrevision begagnats, förordnade Kongl. Maj:t genom nådigt cirkulär den 16 Juni 1875, att samtliga penningeförvaltande verk och inrättningar skulle vid de berättelser, som af dem för statsrevisionen afgåfves, foga räkenskapssammandrag, affattade på sätt Revisorerne och Riksdagen hemställt. Slutligen hade 1878 års Revisorer anmärkt, att de i förenämnda Kongl. cirkulär den 13 Maj 1859 och den 16 Juni 1875 meddelade föreskrifter angående samtliga penningeförvaltande verks och myndigheters åliggande att i och för revisionen af statsverket dels afgifva berättelser angående tillståndet och styrelsen af de under hvarje dylikt verks eller inrättnings förvaltning ställda delar af statsverket, dels ock dervid foga i vederbörlig ordning uppställda räkenskapssammandrag endast af ett jemförelsevis ringa antal myndigheter iakttagits. Med hänvisande till den i början af revisionsberättelsen intagna uppgift å de verk, inrättningar och myndigheter, från hvilka emottagits berättelser för revisionsåret öfver förvaltningen af de till deras förfogande ställda medel, hafva nu Revisorerne, då, oaktadt omförmälda framställningar och föreskrifter i förevarande ämne, ett stort antal berättelser, som bort till statsrevisionen öfverlemnas, icke kommit den samma till handa, velat fästa Riksdagens uppmärksamhet å önskvärdheten af, att åtgärder vidtagas, ländande derhän, att de i detta afseende meddelade föreskrifter måtte af rikets samtliga penningeförvaltande verk och inrättningar iakttagas.

De till ett antal af tretiotre uppgående verk och inrättningar, från hvilka, på sätt Revisorerne anmärkt, berättelser icke blifvit i föreskrifven ordning insända, hafva afgifvit infordrade underdåniga yttranden, af hvilka inhemtats, att största delen af berörda verk och inrättningar komma att för framtiden iakttaga rättelse i det anmärkta förhållandet. Af åtskilliga utlåtanden har emellertid framgått, att flera myndigheter, hvilka icke funnit sig vara att hänföra till de penningeförvaltande verken, ansett de i omförmälda Kongl. cirkulär intagna föreskrifter icke afse dem. Då emellertid skyldigheten att på sätt cirkuläret den 16 Juni 1875 föreskrifver afgifva räkenskapssammandrag för att statsrevisionen tillställas, utan tvifvel torde åligga alla de verk och inrättningar, hvilka åtnjuta statsanslag och för hvilkas medelförvaltning alltså i Revisorerne berättelse redogöres, samt då, äfven om från åtskilliga institutioner

berättelsen angående förvaltningen icke må kunna omfatta annan verksamhet än som af räkenskaperna kan inhemtas och bedömas, likväl i de flesta fall särskilda meddelanden utöfver hvad räkenskaperna innehålla torde vara för statsrevisionen af vigt och intresse, får Utskottet, med anledning af hvad sålunda förekommit, hemställa,

att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes meddela föreskrifter, hvarigenom alla verk och inrättningar, hvilka åtnjuta statsanslag, och hvilkas räkenskaper öfverlemnas till granskning af Riksdagens Revisorer, må åläggas att på sätt och i den ordning Kongl. Cirkulärbrefven den 14 Augusti 1841, den 13 Maj 1859 och den 16 Juni 1875 bestämma, insända för statsrevisionen afsedda berättelser och räkenskapsammandrag.

§ 12.

Hvad i öfrigt blifvit af Revisorerne anmaldt och erinradt har Utskottet funnit dels vara af beskaffenhet att lämpligen böra tagas i öfvervägande vid behandling af de utgiftsanslag, Revisorerernes framställning berör, dels hafva medfört åsyftad rättelse, dels vara genom vederbörandes utlåtanden nöjaktigt förklaradt, dels ej vara af den vigt att, oaktadt förklaringen icke varit fullt tillfredsställande, någon Riksdagens åtgärd bort af förhållandet påkallas, dels slutligen icke hafva varit af beskaffenhet att från Utskottets sida påkalla något yttrande.

Stockholm den 23 Februari 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid § 1 (angående de Kongl. slotten) af Herr Grefve *Gustaf Sparre*, som reserverade sig emot en del af Utskottets motivering;

vid § 7 (angående statens jernvägstrafik) af Herr *Ola Andersson*: »Enligt Riksdagsordningen § 72 har statsrevisionen att granska statsverkets, Riksbankens och Riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, och hvarje revision skall omfatta ett års afslutade *räkenskaper*. Redan af detta stadgande och af den omständigheten att revisionsberättelsen hänvisas till *Stats-Utskottet*, är, som mig synes, uppenbart att det är förvaltningen och ej lagstiftningen som statsrevisionen har att göra med. Den för statsrevisionen i hvad det rör statsverket gällande instruktion, §§ 1, 2, 6 och 7, gifver ock detta tydligt vid handen.

Under rubriken *statens jernvägstrafik*, § 6, sidan 120, hafva emellertid statsrevisorerna *velat uttala den åsigt att för samtliga de artiklar, som för statens jernvägars behof intagas, böra erläggas tullafgifter i enlighet med gällande tulltaxa etc.*, och tillika meddelat att tvenne Kongl. bref af åren 1855 och 1863 stadgade befrielse från tull af vissa effekter, som till statens jernvägar införas. Anmärkningen gäller, såsom synes, icke tullverket, för underlåtenhet att *af staten* taga tull för införda varor till jernvägarne, och egentligen icke heller styrelsen för statens jernvägstrafik för underlåtenhet att betala tull, och kan således ej gälla annat än de tvenne nyssnämnda Kongl. brefven.

Stats-Utskottet har ock med anledning här af uti § 10 gjort hemställan om upphäfvande af denna tullfrihet, en bevillningsfråga, som efter mitt förmenande Stats-Utskottet icke har befogenhet att befatta sig med, utan som, derest ändring deruti är erforderlig, bör i en annan ordning komma under Riksdagens pröfning, hvadan jag ock emot denna Utskottets hemställan måste anmäla min reservation»;

vid § 9 (angående Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien) af Herrar Grefve *Gustaf Sparre*, Friherre *H. M. Palmstierna*, Friherre *G. Tamm* och *C. E. Casparsson*, hvilka ansågo att skrifvelse i ämnet ej borde till Kongl. Maj:t aflåtas.

Dessutom skulle här antecknas, att Herrar *R. Törneblad* och *J. E. Johansson* icke närvarit vid förevarande ärendes behandling inom Utskottet, samt att Herr Grefve *S. Lagerberg* endast närvarit vid behandlingen af de under första paragrafen i detta utlåtande omförmälda frågor.